

כ"ה אלול, תשע"ט, 25.9.2019

גיליון מס' 678

פרשת ניצבים

התורה – תיקון עולם

מאת הרב ירון בן דוד, בארות יצחק

בפרשתנו מתארת התורה ברית בינינו לבין הקב"ה: **"אַתֶּם נִצְבִּים הַיּוֹם כְּלָכֶם לְפָנַי ה' אֱ-לֹהֵיכֶם: רְאִשֵׁיכֶם שְׁבִטֵיכֶם זְקֵנֵיכֶם וְשֹׁטְרֵיכֶם פֶּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל"** (כט,ט). אמנם טקס כזה כבר התבצע בעבר, בהר סיני, אבל יש הבדל בין השבועה בהר סיני לבין השבועה בערבות מואב.

בהר סיני נשבענו כולנו לקיים את התורה. לכן, אומרים חז"ל במסכת יומא (עג,ב), שאם אדם נודר נדר שלא לקיים את אחת מהמצוות, נדר זה אינו חל, שכן הוא מושבע ועומד מהר סיני. אבל בערבות מואב השבועה אינה רק שבועה של כל אחד מאיתנו, אלא גם שבועה שלנו כעם. עכשיו אנחנו נענשים גם אם אחרים בעם חוטאים, שהרי יש בינינו ערבות הדדית (רש"י, דברים כט,כח). לכן מתחילה הפרשה בלשון רבים: **"אַתֶּם נִצְבִּים הַיּוֹם כְּלָכֶם"**, ומיד עוברת ללשון יחיד: **"לְעִבְרָךָ בְּבְרִית ה' אֱ-לֹהֵיךָ וּבְאַלְתֵּי"**. הברית הזו אינה רק ברית של כל אחד מאיתנו, אלא גם שבועה שעם ישראל ככלל יקיים את מצוות התורה. כאן נקבע הכלל ש'כל ישראל ערבים זה לזה'.

מצוות התורה לא ניתנו לאדם הבודד. אין אדם בעולם שיכול לקיים תרי"ג מצוות. יש מצוות שניתנו לכהנים, יש מצוות שניתנו ללוויים, ויש מצוות שניתנו דווקא למי שאינו כהן או לוי. יש מצוות לנשים, לגברים, למלך, לחתן, לעשיר, לעני, וכו'. את תרי"ג המצוות אפשר לקיים רק כעם ולא כאנשים בודדים. לכל אחד מאיתנו יש אחריות, כי רק ביחד אנחנו יכולים לקיים את התורה.

יש הרואים בדת דרך סלולה לאדם הבודד. הוא זה שעומד מול הבורא, והוא זה שיצטרך לתת דין וחשבון על מעשיו לאחר מאה ועשרים שנה. גם ביהדות ישנו פן כזה, שהרי בסופו של דבר אנחנו ניתן את הדין על מה שעשינו כפרטים.

אך היהדות אינה רואה בדת רק את ההדרכה לאדם הבודד. היהדות היא דרך חיים לאומה. אדם שישתגר במערה או יתבודד במנזר, יקפיד על קלה כחמורה, וינסה לקיים את כל המצוות, ימצא את עצמו עם מעט מאוד מצוות. רוב המצוות קשורות בהנהגת הכלל, בקשר בין אנשים, ובדברים שניתן לעשות רק ביחד עם כלל ישראל.

ואולם, אין זה פוטר את היחיד מאחריותו למעשיו. הרמב"ם (הלכות תשובה ג, ד) כותב: צריך כל אדם שיראה עצמו כל השנה כולה כאילו חציו זכאי וחציו חייב, וכן כל העולם חציו זכאי וחציו חייב, חטא חטא אחד, הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף חובה וגרם לו השחתה, עשה מצוה אחת, הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה". היחיד החוטא אינו אשם רק בעונש שהוא יקבל כתוצאה מחטאו, אלא גם בעונש שעם ישראל יקבל.

בעוד יומיים יהיה ראש השנה, שבו נעמוד כעם ונמליך את הקב"ה. עשרה ימים אח"כ יגיע יום הכיפורים, שבו אנחנו עומדים כבודדים, כל אחד עם עצמו – ועושים חשבון נפש על דרכנו.

לא בכדי קבעה התורה את ראש השנה לפני יום הכיפורים. קודם כל אנחנו צריכים לראות את עצמנו כחלק מהכלל, ורק אח"כ לבדוק איך אנחנו כפרטים משתלבים בתוכנית הזו.

השאיפה שלנו אינה מסתיימת בגן עדן, אלא בתיקון עולם במלכות ה'. חזון הנביאים אינו עוסק באדם טוב יותר אלא בעולם טוב יותר. לצערנו, בשנות הגלות הארוכות שכחנו את הייעוד של האומה והתעסקנו יותר במצוות של הפרטים. עתה עלינו להדגיש ולהרגיש את תפקידו של עם ישראל ולקוות שיגיעו הימים שנזכה גם לקיים את המצוות שאיננו מקיימים היום – שהן רוב מצוותיה של התורה.

הרב ירון בן דוד משמש כרב קיבוץ בארות יצחק 19 שנים. הוא נשוי לאלישבע, ואב לשמונה ילדים. בעבר שימש כסגן הרב הראשי של פראג, ואחראי על החינוך היהודי בצ'כיה.

דף פרשת שבוע של הקיבוץ הדתי מופיע באתר הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il
כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il
ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא.
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il